

Lehký úvod do strojového učení

Barbora Hladká
ÚFAL MFF UK

- Spuštění lingvistických nástrojů <https://lindat.cz/services> vyžaduje mj. i výběr modelu. Co je to model?

The screenshot shows a web interface for selecting a model. The 'Model:' label is circled in orange. Below it are radio buttons for 'Czech', 'English', and 'Slovak', with 'Czech' selected. A dropdown menu is open, showing a list of model identifiers. The first option, 'czech-morfflex-pdt-161115', is highlighted in blue. Below the dropdown, there are labels for 'Task:', 'Input:', and 'Tag set:', each followed by a list of corresponding options.

Model:	☒ Czech ☐ English ☐ Slovak
Task:	<input type="text" value="czech-morfflex-pdt-161115"/>
Input:	<input type="text" value="czech-morfflex-pdt-161115"/>
Tag set:	<input type="text" value="czech-morfflex-pdt-161115"/>

- Proč nástroje chybují?

1. Uvažujeme slovní druhy a mluvnické kategorie a jejich hodnoty.

Slovní druhy

- podstatná jména (N)
- přídavná jména (A)
- zájmena (P)
- číslovky (C)
- slovesa (V)
- příslovce (D)
- předložky (R)
- spojky (J)
- částice (T)
- citoslovce (I)

Mluvnické kategorie

- rod (M,I,...)
- číslo (S,P,...)
- pád (1-7)
- osoba (1-3)
- čas (P,R,...)
- ...

Naučme počítač tvaroslovný rozbor

2. Zavedeme značky

● ● ● ● ● ● ●
 slovní rod číslo pád osoba čas ...
 druh

3. Vytvoříme učebnici

Satoranský	NMS1--...
řádil	VMS-3P...
v	R--6-- ...
přípravě	NFS6--...
v	R--6-- ...
Torontu	NNS6--...
.	Z-----...
...	...

Naučme počítač tvaroslovný rozbor

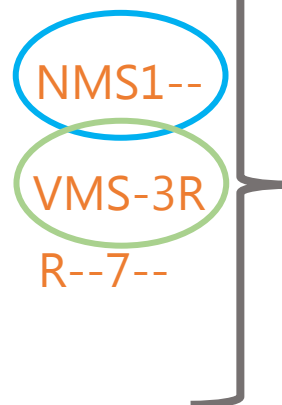
3. Převédeme učebnici do frekvenčních tabulek

slovo	se značkou	kolikrát	dvojice značek	za sebou	kolikrát
Satoranský	NMS1--	10x	NMS1---	VMS-3R	10x
měl	VMS-3P	15x	VMS-3R	R--7-	15x
přípravě	NFS6--	10x	R--7-	NMS7--	2x
přípravě	NFS3--	8x			
příležitost	NFS4--	10x			
příležitost	NFS1--	5x			
se	R--7--	40x			
dává	VMS-3R	20x			
dává	VFS-3R	20x			

Naučme počítač tvaroslovný rozbor

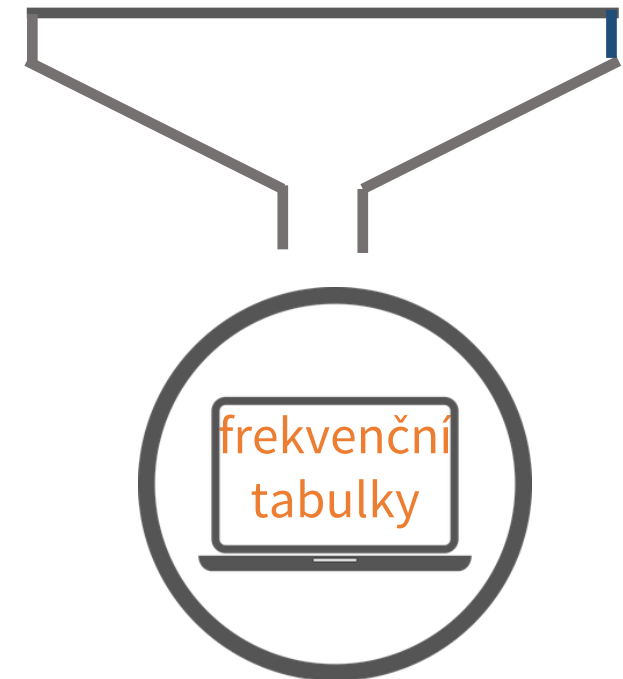
Satoranský	NMS1--	10x
měl	VMS-3P	15x
přípravě	NFS6--	10x
přípravě	NFS3--	8x
...		
příležitost	NFS4--	10x
příležitost	NFS1--	5x
...		
se	R--7--	40x
dává	VMS-3R	1x
dává	VFS-3R	1x
NMS1---	VMS-3R	10x
VMS-3R	R--7-	15x
R--7-	NMS7--	2x

Satoranský
dává
koš

koš a předložka?

4. Satoranský dává koš.

Toto je strojové učení! S učitelem.

Vytvoříme příklady a navedeme počítač, jak se z nich učit.

MorphoDiTa umí tvaroslovný rozbor

<https://lindat.mff.cuni.cz/en/services#MorphoDiTa>

LINDAT/CLARIN / Services / MorphoDiTa

MorphoDiTa

[About](#)

[Run](#)

[REST API Documentation](#)

MorphoDiTa: Morphological Dictionary and Tagger is an open-source tool for morphological analysis of natural language texts. It performs morphological analysis, morphological generation, tagging and tokenization and is distributed as a standalone tool or a library, along with trained linguistic models. In the Czech language, MorphoDiTa achieves state-of-the-art results with a throughput around 10-200K words per second. MorphoDiTa is a free software under [Mozilla Public License 2.0](#) and the linguistic models are free for non-commercial use and distributed under [CC BY-NC-SA](#) license, although for some models the original data used to create the model may impose additional licensing conditions. MorphoDiTa is versioned using [Semantic Versioning](#).

Copyright 2014 by Institute of Formal and Applied Linguistics, Faculty of Mathematics and Physics, Charles University in Prague, Czech Republic.

- **zlatá data** jsou příklady (v motivačním příkladu učebnice)
 - rozdělení na trénovací a testovací množiny
- **reprezentace dat** je popis příkladů pomocí atributů
(v mot. příkladu dvojice slovo, značka a značka, značka)
- **model** je způsob reprezentace dat + trénovací množina (v mot. příkladu frekvenční tabulky)
- **metoda učení** je způsob učení z modelu
(v mot. příkladu způsob procházení frekvenčních tabulek)
- **trénování modelu** je metoda učení + model
- **evaluace** je vyhodnocení úspěšnosti modelu na testovací množině

MorphoDiTa Zlatá data

Prague Dependency Treebank 3.5

Please use the following text to cite this item or export to a predefined format:

BIBTEX CMDI

Hajič, Jan; Bejček, Eduard; Bémová, Alevtina; et al., 2018, *Prague Dependency Treebank 3.5*, LINDAT/CLARIN digital library at the Institute of Formal and Applied Linguistics (ÚFAL), Faculty of Mathematics and Physics, Charles University, <http://hdl.handle.net/11234/1-2621>.

Share:

LINDAT / CLARIN

Authors

Hajič, Jan ; Bejček, Eduard ; Bémová, Alevtina ; Buráňová, Eva ; Hajičová, Eva ; Havelka, Jiří ; Homola, Petr ; Kárník, Jiří ; Kettnerová, Václava ; Klyueva, Natalia ; Kolářová, Veronika ; Kučová, Lucie ; Lopatková, Markéta ; Mikulová, Marie ; Mirovský, Jiří ; Nedoluzhko, Anna ; Pajas, Petr ; Panevová, Jarmila ; Poláková, Lucie ; Rysová, Magdaléna ; Sgall, Petr ; Spoustová, Johanka ; Straňák, Pavel ; Synková, Pavlína ; Ševčíková, Magda ; Štěpánek, Jan ; Urešová, Zdeňka ; Vidová Hladká, Barbora ; Zeman, Daniel ; Zikánová, Šárka ; Žabokrtský, Zdeněk

Item identifier

<http://hdl.handle.net/11234/1-2621>

Project URL

<http://ufal.mff.cuni.cz/pdt3.5>

Demo URL

<http://ufal.mff.cuni.cz/pdt3.5>

Date issued

2018-02-19

Type

corpus

Size

49431 sentences, 2000000 words

Language(s)

Czech

Description

The Prague Dependency Treebank 3.5 is the 2018 edition of the core Prague Dependency Treebank (PDT). It contains all PDT annotation made at the Institute of Formal and Applied Linguistics under various projects between 1996 and 2018 on the original texts, i.e., all annotation from PDT 1.0, PDT 2.0, PDT 2.5, PDT 3.0, PDIT 1.0 and PDIT 2.0, plus corrections, new structure of basic documentation and new list of authors covering all previous editions. The Prague Dependency Treebank 3.5 (PDT 3.5) contains the same texts as the previous versions since 2.0; there are 49,431 annotated sentences (over 800 thousand nodes) on all layers, from tectogrammatical to words, and additional sentences on the analytical (surface dependency syntax) and morphological layers of annotation (approx. 2 million words in total). Closely linked to the tectogrammatical layer is the annotation of sentence information structure, multiword expressions, coreference, bridging relations and discourse relations.

LINDAT/CLARIN / Services / MorphoDiTa

MorphoDiTa

[About](#) [Run](#) [REST API Documentation](#)

MorphoDiTa: Morphological Dictionary and Tagger is an open-source tool for morphological analysis of natural language texts. It performs morphological analysis, morphological generation, tagging and tokenization and is distributed as a standalone tool or a library, along with trained linguistic models. In the Czech language, MorphoDiTa achieves state-of-the-art results with a throughput around 10-200K words per second. MorphoDiTa is a free software under [Mozilla Public License 2.0](#) and the linguistic models are free for non-commercial use and distributed under [CC BY-NC-SA](#) license, although for some models the original data used to create the model may impose additional licensing conditions. MorphoDiTa is versioned using [Semantic Versioning](#).

Copyright 2014 by Institute of Formal and Applied Linguistics, Faculty of Mathematics and Physics, Charles University in Prague, Czech Republic.

Description of the available methods is available in the [API Documentation](#) and the models are described in the [MorphoDiTa User's Manual](#).

Service

The service is freely available for testing. Respect the [CC BY-NC-SA](#) licence of the models – **explicit written permission of the authors is required for any commercial exploitation of the system**. If you use the service, you agree that data obtained by us during such use can be used for further improvements of the systems at UFAL. All comments and reactions are welcome.

Model: Czech English Slovak

Task: datum

Input: pouze slovní druh a poddruh z 15-ti poziční morfologické značky

Tag set: model z trénovací množiny bez diakritiky

Derivation: No morphological derivation Replace lemma by root Append path to root Append whole derivation tree

Output: Formatted XML (format description) Vertical (format description)

MorphoDiTa Modely

metody učení
jsou jazykově
nezávislé,
jazykově
závislá jsou
zlatá data

LINDAT/CLARIN / Services / MorphoDiTa

MorphoDiTa

[About](#) [Run](#) [REST API Documentation](#)

MorphoDiTa: Morphological Dictionary and Tagger is an open-source tool for morphological analysis of natural language texts. It performs morphological analysis, morphological generation, tagging and tokenization and is distributed as a standalone tool or a library, along with trained linguistic models. In the Czech language, MorphoDiTa achieves state-of-the-art results with a throughput around 10-200K words per second. MorphoDiTa is a free software under [Mozilla Public License 2.0](#) and the linguistic models are free for non-commercial use and distributed under [CC BY-NC-SA](#) license, although for some models the original data used to create the model may impose additional licensing conditions. MorphoDiTa is versioned using [Semantic Versioning](#).

Copyright 2014 by Institute of Formal and Applied Linguistics, Faculty of Mathematics and Physics, Charles University in Prague, Czech Republic.

Description of the available methods is available in the [API Documentation](#) and the models are described in the [MorphoDiTa User's Manual](#).

Service

The service is freely available for testing. Respect the [CC BY-NC-SA](#) licence of the models – **explicit written permission of the authors is required for any commercial exploitation of the system**. If you use the service, you agree that data obtained by us during such use can be used for further improvements of the systems at UFAL. All comments and reactions are welcome.

Model: Czech English Slovak

Task:
czech-morfflex-pdt-161115-pos_only
czech-morfflex-pdt-161115-no_dia
czech-morfflex-pdt-161115-no_dia-pos_only
czech-morfflex-pdt-160310
czech-morfflex-pdt-160310-pos_only
czech-morfflex-pdt-160310-no_dia
czech-morfflex-pdt-160310-no_dia-pos_only
czech-morfflex-pdt-131112
czech-morfflex-pdt-131112-pos_only

Input:

Tag set:

Derivation: No morphological derivation Replace lemma by root Append path to root Append whole derivation tree

Output: Formatted XML (format description) Vertical (format description)

- Zlatá data jsou výběrem z populace příkladů. Proto můžeme trpět
 - nedostatkem příkladů
 - v testovací množině jsou příklady, které nejsou v trénovací (v motivačním příkladu koš)
 - v trénovací množině jsou příklady s nízkou četností
- Z toho pramení chyby modelů

podzimní tutoriály

Národní galerie Praha - Veletržní palác
Dukelských hrdinů 47, Praha 7
Auditorium, 6. patro

Praktická část

- 09:00-11:00 Nástroje pro zpracování textů
- Webové služby <https://lindat.cz/services>
 - Lehký úvod do strojového učení
 - **Demonstrace spuštění vybraných nástrojů**

Prezentační část

- 11:30-12:00 Bibliografie dějin českých zemí
12:00-13:00 Diskuse

tutoriál

17.10.2019

9-13 hod.

- Otevřeno všem zájemcům
- Registrace není nutná a účast je bezplatná
- **Každý účastník tutoriálu obdrží dárek**

Výzkumná infrastruktura LINDAT/CLARIAH-CZ

(LM2018101 a CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/0001781; původně LM2010013, LM2015071)

je financována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
v programu LM „Velké infrastruktury“.